
Jana ARBEITER, Žiga VREVC ŽLAJPAH*

SPREMLJANJE VKLJUČENOSTI CILJEV TRAJNOSTNEGA RAZVOJA V PEDAGOŠKI, ZNANSTVENORAZISKOVALNI IN UPRAVLJALSKI VIDIK DELOVANJA VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA: PRIMER FAKULTETE ZA DRUŽBENE VEDE**

Povzetek. Članek predstavlja metodološki pristop za mapiranje in vrednotenje vključenosti ciljev trajnostnega razvoja (CTR) v pedagoških, znanstvenoraziskovalnih in upravljaljskih dejavnostih Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani. Z mapiranjem ključnih besed, povezanih s CTR, izbrani metodološki pristop ocenjuje prisotnost vsebin, povezanih s trajnostjo v učnih načrtih, raziskovalnih publikacijah in upravljaljskem delovanju Fakultete za družbene vede. Ta metodologija omogoča sistematičen pregled trajnostno naravnanih vsebin in pripomore k usklajevanju dejavnosti institucije s praksami trajnostnega razvoja. Članek izpostavlja ključna področja moči ter potrebo po nadaljnji integraciji CTR v akademskih in upravnih domenah.

Ključni pojmi: cilji trajnostnega razvoja (CTR), mapiranje, univerze, trajnostni razvoj.

UVOD

Pregled in analiza vključenosti ciljev trajnostnega razvoja (CTR) v izobraževalnem sistemu, predvsem na univerzitetni ravni, je v zadnjih letih postala vse bolj pomembna raziskovalna tematika, saj lahko tako univerze z opravljeno oceno lastnega prispevka k doseganju CTR spodbujajo krepitve dobrih praks in pospeševanje pobud za trajnostni razvoj (Perović et al. 2020) ter posledično

---

* Dr. Jana Arbeiter, docentka, Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani, Slovenija, e-mail: jana.arbeiter@fdv.uni-lj.si; Žiga Vrevc Žlajpah, raziskovalec, Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani, Slovenija.

** Izvirni znanstveni članek.
DOI: 10.51936/tip.61.3.775

identificirajo svoja šibkejša področja, ki jih je treba okrepiti (Prieto-Jimenez et al. 2021; Kethoilwe, Silo in Velepini 2020). Ker pa je vrednotenje vključenosti CTR pogosto podrejeno tudi subjektivni oceni tistega, ki njihovo vključenost vrednoti, se univerze vse pogostje poslužujejo sistematičnega mapiranja CTR v pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu (Storey et al. 2017; Chaleta et al. 2021; SDSN 2020), ki temelji na podrobnem pregledu in popisu elementov, ki zadevajo posamezne CTR.

Popis in mapiranje CTR v pedagoškem (popis vsebin v učnih načrtih predmetov, vsebin zaključnih del) in znanstvenoraziskovalnem delu (popis znanstvenih objav) je uporabno in koristno za oblikovanje strategij za izvajanje bolj trajnostnih praks ter večjo usklajenost pedagoških in raziskovalnih aktivnosti s CTR (Wiek et al. 2011; Rieckmann et al. 2017; Osman et al. 2017; Van Den Belt 2017). Kot izpostavljeno, je tovrstno mapiranje priporočljivo predvsem za tiste izobraževalne institucije, ki tovrstnega popisa še niso opravile in pravzaprav nimajo informacij o tem, kakšno je trenutno stanje naslavljanja CTR v njihovem delovanju (Alcántara-Rubio et al. 2022). Zato smo pregledali več možnih metodoloških pristopov mapiranja CTR (SDSN 2017; Jayabalasingham et al. 2019; Armitage et al. 2020; Rivest et al. 2021; Borchardt et al. 2022; Kashnitsky et al. 2022; Zhang et al. 2022) in pri izbiri metodološkega pristopa za pregled in analizo vključenosti CTR v delovanje Fakultete za družbene vede (FDV) Univerze v Ljubljani (UL) izhajali iz usmeritev, ki jih Združeni narodi predlagajo za mapiranje vključenosti trajnostnega razvoja v izobraževalnem sistemu (SDSN 2017). Usmeritve Združenih narodov podajajo več možnih pristopov, in sicer:

- a) **Pregled stanja** (*desk research*) omogoča pregled podatkovnih virov in ekspertno oceno ter dodelitev dejavnosti CTR. Tehnično in logistično je to najenostavnejši pristop. Vendar je to delovno intenziven proces in je najprimernejši za majhne nize podatkov z visokonivojskimi informacijami, kot so raziskovalne aktivnosti.
- b) **Samoidentifikacija** (*self-identification*) zahteva aktivno sodelovanje nosilcev predmetov, avtorjev publikacij, nosilcev ukrepov itd., ki naj sami identificirajo, s katerimi CTR se njihove dejavnosti usklajujejo. Na podlagi tega pa se lahko poda ocena o tem, kako trajnostno naravnane so vsebine študijskega programa, znanstvenoraziskovalna aktivnost, delovanje institucije itd. To ima prednosti vključevanja ljudi, ki so najbolj seznanjeni z dejavnostjo in oblikovanjem njihovega razumevanja CTR. Vendar ta pristop zahteva ogromno časa in usklajevanja z večjim številom različnimi udeležencev ter njihovo samoiniciativo. Ta pristop bolje deluje z manjšim številom ključnih ljudi (kot so koordinatorji študijskih programov, prodekani itd.), ko obstaja visokonivojska podpora in že vzpostavljeni odnosi. Je pa ta pristop dober način za »preverjanje« mapiranja, opravljenega z drugimi pristopi.
- c) **Mapiranje po ključnih besedah** uporablja ključne besede, specifične za CTR, za iskanje skozi velike nize podatkov, povezanih z dejavnostmi, kot so raziskovalne publikacije ali učni načrti predmetov na študijskih programih. Ta

pristop lahko zahteva veliko časa za vzpostavitev, za identifikacijo pravih ključnih besed, za iskanje dobre programske opreme za analizo, za dostop do prave vrste podatkov in za testiranje, da imajo rezultati, ki izhajajo, smisel. Ko pa je enkrat vzpostavljen, ga je mogoče replicirati, kar predstavlja veliko prednost za redno posodabljanje rezultatov, za sledenje napredku na področju CTR in oceno stopnje trajnosti nekega programa.

Pregled vključenosti CTR v pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu FDV (prva faza)

Metodologija pregleda vključenosti CTR v pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu FDV torej temelji na mapiranju ključnih besed, ki so specifične za CTR (Tahl et al.). Pristop, ki smo ga uporabili, je razdeljen na dve fazi, pri čemer smo po opravljeni prvi fazi uporabljeno metodologijo nadgradili in dopolnili, skladno z ugotovitvami opravljene analize.

Pristop v prvi fazi uporablja kodiranje ključnih besed, specifičnih za posamezne CTR, in sicer na podlagi deskripcij ključnih pojmov CTR, zbranih v podatkovni bazi Daftar, ki smo jih za potrebe analize prevedli v slovenski jezik.¹ Izbrani pristop je po naši oceni najprimernejši za tovrstno analizo vključenosti CTR v delovanje izobraževalne institucije, ker se uporablja za pregled in analizo obsežnih nizov podatkov, povezanih z dejavnostmi, kot so raziskovalne publikacije ali učni načrti predmetov v študijskih programih (prav tam).

V okviru prve faze pregleda vključenosti CTR v pedagoško delovanje FDV (v obdobju od januarja 2022 do maja 2023) smo na podlagi *Baze ključnih besed* CTR za študijsko leto 2021/2022 pregledali vsebinske elemente potrjenih in objavljenih učnih načrtov za prvo in drugo bolonjsko stopnjo študijskih programov na FDV. Pojavnost ključnih besed CTR smo beležili v naslednjih vsebinskih elementih potrjenih in objavljenih učnih načrtov posameznih predmetov na 1. in 2. stopnji: naziv, vsebina, cilji in predvideni rezultati. Pri tem nas je zanimalo, ali se ključna beseda za posamezni CTR pri posameznem predmetu pojavi ali ne. Določili smo, da pojavnost nad pet ključnih besed ni naključje, in to pomeni, da predmet naslavlja določeni CTR. Vsako ujemanje analiziranih vsebinskih elementov s posamezno ključno besedo, ki je bilo enako ali višje od pet, smo zabeležili z numerično vrednostjo ena, in tako za vsak predmet ugotovili, ali naslavlja CTR ali ne. Pri tem so se lahko pri posameznem CTR pojavile različne značilne ključne besede za izbrani CTR, skupni seštevek vseh pa je moral biti enak ali višji od pet.

---

¹ Na FDV smo na podlagi pregleda obstoječih baz ključnih besed, ki se uporabljajo za mapiranje vključenosti CTR v pedagoške in raziskovalne aktivnosti visokošolskih institucij, izbrali najboljše bazo ključnih besed Daftar: <https://www.its.ac.id/drpm/wp-content/uploads/sites/71/2021/04/Daftar-keywords-Sustainable-Development-Goals.pdf>. Prevedeno bazo smo poimenovali *Baza ključnih besed CTR* (Arbeiter in Vrevc Žlajpah n. d.) in je na voljo pri obeh avtorjih.

Primer 1: *Ključna beseda »javne politike« se pri predmetu »EU v globalnem gospodarstvu« pojavi petkrat, kar pomeni, da predmet naslavlja CTR 17 in je v bazi analiziranih podatkov to označeno z 1. Hkrati pa ima učni načrt predmeta »Digitalno poslovanje in internet« pet ujemanj z različnimi ključnimi besedami, ki so značilne za CTR 4 (npr. dostop do izobraževanja, šola, pismenost, vseživljenjsko učenje, inovativnost), kar prav tako pomeni, da predmet naslavlja CTR 4 in je v bazi analiziranih podatkov to označeno z 1.*

V pedagoškem delu smo po isti metodologiji pregledali tudi vsa zaključna dela na prvi, drugi in tretji stopnji FDV, in sicer od leta 2019 do 2021.² Pojavnost ključnih besed CTR smo beležili v naslovu in izvlečku posameznega zaključnega dela. Z enako metodologijo pa smo analizirali tudi pregled vključenosti CTR v znanstvenoraziskovalnem delu FDV, in sicer z natančnim pregledom znanstvenoraziskovalnih objav raziskovalcev in pedagogov FDV iz leta 2021 in 2022, kjer smo analizirali naslednje vsebinske elemente: naslov, povzetek in ključne besede.³

Na podlagi mapiranja smo identificirali, kateri CTR se najpogosteje pojavljajo v pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu FDV. Končni rezultat mapiranja pa je bila izdelana *Trajnostna izkaznica FDV*, pri čemer smo kumulativno predstavili rezultate, ki vključujejo informacije o tem, koliko predmetov prve in druge stopnje, zaključnih del in znanstvenih objav naslavlja posamezne CTR.

Pregled vključenosti CTR v pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu (druga faza)

Analiza ter predstavitev rezultatov sta pokazala, da je metodologijo treba posodobiti. Prvo mapiranje je namreč pokazalo naslednje omejitve obstoječega metodološkega pristopa:

- **Omejenost analize zgolj na ključne besede**, kar lahko povzroči, da raziskovalec spregleda širši kontekst vsebine. Nekateri predmeti, zaključna dela ali znanstvene objave lahko naslavlja CTR na bolj implicitne načine, ki jih ključne besede ne zajamejo.
- **Jezikovne omejitve:** zaradi prevoda ključnih besed iz baze Daftar v slovenski jezik lahko pride do napačnih ali nepopolnih prevodov, kar vpliva na natančnost analize. Dodatno, v prevodih niso bile upoštevane različne jezikovne oblike (sklanjatve besed).

² Bazo zaključnih del na prvi, drugi in tretji stopnji FDV so nam pripravili v Osrednji družboslovni knjižnici Jožeta Goričaja (ODKJG) in je vključevala naslednje podatke: COBISS.SI-ID, naslov zaključnega dela, ključne besede, izvleček, mentorja, vrsto vsebine, leto izida, vrsto študija. V primeru manjkajočih podatkov smo le-te pridobili sami iz Repozitorija UL in bazo ustrezno dopolnili. Pri zaključnih delih v angleškem jeziku smo analizirali uradne slovenske prevode, ki so zahtevani elementi vsakega zaključnega dela.

³ Pri analizi znanstvenoraziskovalnih objav raziskovalcev in pedagogov s FDV smo izhajali iz podatkov o delih, objavljenih v sistemu COBISS. V primeru, da v sistemu COBISS niso bili zavedeni vsi podatki o objavi (naslovi, povzetki in ključne besede), smo manjkajoče podatke pridobili iz prostodostopnih virov in bazo ustrezno dopolnili. V primeru objav v angleškem jeziku smo za pregled uporabili izvorno bazo Daftar. Analiziranih vsebinskih elementov nismo prevajali.

- **Subjektivnost v določanju praga** petih pojavitev ključne besede za določanje relevantnosti je arbitrarno določen in morda ne odraža dejanskega pomena vsebine glede na CTR.
- **Nezmožnost razlikovanja pomena** ključnih besed, ki se lahko uporabljajo v različnih kontekstih z različnimi pomeni, kar lahko vodi do napačnih zaključkov o vključenosti CTR.
- **Pomanjkanje kvalitativne analize**, saj kvantitativna analiza s številčenjem ključnih besed ne omogoča globljega razumevanja kvalitativnih vidikov pedagoškega in znanstvenega dela, kar bi bilo potrebno za še bolj celovito oceno vključenosti CTR.

Zato smo v drugem mapiranju v okviru pregleda vključenosti CTR v pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu beležili pojavnost posameznih ključnih besed CTR v vseh sklanjatvah v izbranih vsebinskih elementih. Dodatno pa smo vključili tudi druge korake, ki so podrobneje opisani v nadaljevanju. S to posodobljeno metodologijo smo analizo vključenosti CTR v pedagoški proces opravili za predmete, ki so se v študijskem letu 2023/2024 izvajali na prvi, drugi in tretji bolonjski stopnji, ter pregledali in analizirali vse, že analizirane znanstvene objave med letoma 2020 in 2022. Nismo pa ponovili analize pojavnosti ključnih besed v zaključnih delih in nismo ponovili pregleda in analize za predmete v študijskem letu 2021/2022. Razlog za to je v obsežnih bazah podatkov in časovno zahtevni analizi. Prav tako nas je zanimala razlika med rezultati prvega in drugega mapiranja predmetov na študijskih programih FDV.

Natančneje, pri mapiranju predmetov na študijskih programih smo tokrat beležili pojavnost ključnih besed CTR v vseh sklanjatvah v vsebinskih elementih potrjenih in objavljenih učnih načrtov posameznih predmetov, tj. v nazivu, vsebini, ciljih in predvidenih rezultatih predmetov fakultete na prvi, drugi in tretji stopnji študija. V okviru pregleda vključenosti CTR v znanstvenoraziskovalnih objavah raziskovalcev in pedagogov s FDV smo beležili pojavnost ključnih besed CTR v vseh sklanjatvah v vsebinskih elementih znanstvenih objav tj. v naslovih, povzetkih in ključnih besedah.

Vsako ujemanje analiziranih vsebinskih elementov s posamezno ključno besedo v katerikoli sklanjatvi smo zabeležili z numerično vrednostjo 1 in tako za vsak predmet oz. znanstveno objavo izračunali skupni seštevek ujemanja ključnih besed po posameznih ciljih in kumulativno za vseh 17 CTR skupaj, kar smo poimenovali *indeks vključenosti CTR* (Tabela 1). Indeks vključenosti CTR tako predstavlja končni seštevek ujemanj se ključnih besed, ki so bile identificirane in zabeležene za vsako ujemanje posamezne ključne besede ali besedne zveze v analiziranih vsebinskih elementih učnih načrtov oz. znanstvenih objav.⁴

⁴ S tem smo želeli zagotoviti enako obravnavo predmetov in objav po načelu nedeljivosti CTR, saj izhajamo iz predpostavke, da predmet ali objava, ki se osredotoča na eno ključno besedo posameznega CTR in se posledično slednja pojavi večkrat, ni nič bolj ali manj usmerjen/-a v načela trajnostnega razvo-

Glede na *indeks vključenosti CTR* smo predmete in objave razdelili na podlagi metode mejnih primerljivih vrednosti v pet kategorij, skladno z okvirom za samoporočanje o stanju na področju trajnostnega delovanja v kontekstu visokega šolstva STARS (ang. *The Sustainability Tracking, Assessment & Rating System*)⁵ (Tabela 1). Pri določanju mejnih vrednosti indeksa vključenosti CTR za razporeditev predmetov in objav v kategorije smo izhajali iz podrobnejših opisov kategorij, ki opisno opredeljujejo vključenost s trajnostjo povezanih vsebin (Priloga 1). Ob primerjavi vsebin predmetov in pripadajočih indeksov smo ugotovili, da se predmeti, ki vsebinsko ustrezajo posamezni kategoriji naslavljanja trajnosti, gostijo okoli določenih spodnjih in zgornjih vrednosti indeksa vključenosti CTR. To pomeni, da smo po popisu natančno pregledali pojavnost ključnih besed za posamezni CTR in opis vsebine ter tako določili konkretne mejne vrednosti indeksa vključenosti CTR. Gre torej za oceno raziskovalca. Na podlagi določenih sklopov predmetov in objav smo tako lahko arbitrarno določili vrednosti indeksa, ki predstavljajo meje za vključitev v posamezne kategorije glede na vključenost s trajnostjo povezanih tematik, kot je razvidno iz Tabele 1. Za ta del ni mogoča generična uporaba, saj določitev razpona indeksov zahteva vsebinski pregled rezultatov raziskovalca in je odvisna od analiziranega niza podatkov. Vsekakor se seveda lahko postavi objektivna lestvica za določitev indeksa pojavnosti, vendar na ta način pri analizi lahko izgubimo relevantne podatke. Če bi želeli absolutno določiti lestvico mejne vrednosti indeksa, bi bilo potrebno za to pregledati več nizov podatkov (npr. učnih načrtov, znanstvenoraziskovalnih del vsaj desetih članic).

Primer 2: *Pri predmetu »EU v globalnem gospodarstvu« indeks predstavlja seštevek vseh ključnih besed, ki se v posameznem predmetu pojavijo pri različnih CTR. Tako se na primer pri izbranem predmetu značilne ključne besede za CTR 8 pojavijo 60-krat, za CTR 9 najdemo 29 ključnih besed, 26 ključnih besed je značilnih za CTR 16 in 2 ključni besedi za CTR 17. Skupni seštevek predstavlja indeks 117. Interpretacija indeksa pomeni, da je predmet primarno osredotočen na trajnostne vsebine.*

V kategorijo *»Ne vključuje s trajnostjo povezanih vsebin«* smo tako uvrstili predmete in objave s skupnim indeksom vključenosti CTR med 0 (v analiziranih vsebinskih elementih se ne pojavi nobena ključna beseda za vseh 17 CTR) in 1 (v analiziranih vsebinskih elementih se pojavi ena ključna beseda za vseh 17 CTR).

---

ja kot predmet ali objava, ki več ključnih besed trajnostnega razvoja obravnava bolj površinsko.

⁵ Kategorij 2 in 3 sta neposredno povzeti po metodologiji STARS, medtem ko so kategorije 0, 1, in 99 prilagojene po posvetu s službami za prvo, drugo in tretjo stopnjo na Univerzi v Ljubljani glede na posebnosti predmetov po posameznih državah članicah. Več o metodologiji STARS: <https://stars.aashe.org/about-stars/>. Dodatno smo pri oblikovanju kategorij upoštevali tudi navodila UL, ki smo jih prejeli 7. decembra 2023 (UL 2023), ki pa niso vključevala podrobne metodologije o mapiranju CTR. Slednje je bilo prepuščeno članicam in je lahko vključevalo samoidentifikacijo CTR s strani nosilcev predmetov oz. pristojnih služb ali pa je vključevalo uporabo ene od uveljavljenih metodologij za popis CTR.

- Spremljanje vključenosti ciljev trajnostnega razvoja v pedagoški, znanstvenoraziskovalni...

V kategorijo »Posredno vključuje s trajnostjo povezane vsebine« smo vključili predmete in objave s skupnim indeksom vključenosti CTR med 2 in 30. Ob tem smo za vse predmete z indeksom med 1 in 10 opravili ponoven pregled obravnavanih vsebin in jih glede na vsebinsko ustreznost razvrstili bodisi v kategorijo 0 bodisi v kategorijo 1. Po tem podrobnejšem vsebinskem pregledu smo namreč ugotovili, da bi kakršnakoli arbitrarno določena meja pri nizkih vrednostih indeksa pomenila nekorektno obravnavo morebitnih specifik predmetov, zato smo se odločili za individualno obravnavo.

V kategorijo »Vključuje s trajnostjo povezane vsebine« smo vključili predmete in objave z indeksom med 31 in 100. V kategorijo »Primarno osredotočen na trajnostne vsebine«, ki obsega predmete, ki so primarno osredotočeni na trajnostne vsebine, so uvrščeni predmeti in objave s skupnim indeksom nad 100.

V kategorijo 99, ki vključuje predmete in objave, katerih stopnje vključenosti s trajnostjo povezanih vsebin zaradi posebnosti pri izvedbi ni mogoče določiti na krovni ravni, smo uvrstili objave, pri katerih vsebine zaradi nedostopnih povzetkov ni bilo mogoče določiti, ter kreditno ovrednotene obveznosti, ki so v predmetniku študijskih programov kot predmeti (to so diplomska, magistrska in doktorska dela, raziskovalni seminarji ter projektna dela, praksa, v katerih je vsebina različna in odvisna od izbora tematik posameznih študentov).

Tabela 1: MEJNE VREDNOSTI INDEKSA POJAVNOSTI KLJUČNIH BESED CTR, OBLIKOVANE NA PODLAGI ANALIZIRANEGA VZORCA

KATEGORIJA	VREDNOSTI INDEKSA VKLJUČENOSTI CTR
0 – Ne vključuje s trajnostjo povezanih vsebin	0–1
1 – Posredno vključuje s trajnostjo povezane vsebine	od 2 do 30
2 – Vključuje s trajnostjo povezane vsebine	od 31 do 100
3 – Primarno osredotočen na trajnostne vsebine	od 100 dalje
99 – Stopnje vključenosti s trajnostjo povezanih vsebin zaradi posebnosti pri izvedbi ni mogoče določiti na krovni ravni	/

Vir: lastni prikaz.

Pregled vključenosti CTR v upravljanje in vodenje fakultete

Pri analizi vključevanja CTR v aktivnosti upravljanja in vodenja FDV smo za obdobje 2022–2024 pregledali več virov (strateški dokumenti, poročila, spletne objave). Najprej smo se osredinili na strategijo FDV, ki opredeljuje dolgoročne cilje in usmeritve fakultete. Vključili smo tudi letna poročila, ki podajajo pregled doseženih rezultatov in aktivnosti v preteklih letih. Poleg tega smo podrobno pregledali vsebine na spletnem mestu FDV, ki obravnavajo trajnostni razvoj in s tem povezane dejavnosti. Ti viri so omogočili celovit vpogled v prizadevanja FDV za vključevanje trajnostnega razvoja v njeno upravljanje in vodenje.

Na podlagi zbranih podatkov smo določili ključne CTR, ki jih FDV upošteva v svojih upravljavskih in vodstvenih aktivnostih, kar kaže na to, kako FDV implementira trajnostne prakse in politike. Poudarek na teh CTR je razviden iz konkretnih ukrepov, projektov in pobud, ki jih fakulteta izvaja, kar je jasno dokumentirano v uradnih poročilih in objavah. S tem pristopom smo se izognili subjektivnim ocenam in zagotovili, da so naše ugotovitve temeljile na preverljivih in zanesljivih virih.

Opisani pristop ima tudi nekatere pomanjkljivosti, saj analiza temelji na razpoložljivih dokumentih: če so ti viri nepopolni, zastareli ali morda tudi pristranski, lahko to vpliva na natančnost in celovitost ugotovitev. Prav tako je v interpretaciji vsebin vedno prisotno tudi tveganje subjektivnosti, saj lahko raziskovalci nekatere vidike ali ukrepe ocenijo kot pomembnejše od drugih, kar lahko vpliva na izbiro ključnih CTR. Prav tako analizirani dokumenti in javno dostopni viri pogosto opisujejo cilje in načrte, ne pa tudi njihove dejanske realizacije. Brez neposrednega vpogleda v izvajanje ukrepov in povratne informacije vseh deležnikov je težko oceniti resničen vpliv aktivnosti na trajnostni razvoj. Dodatno formalni dokumenti in uradne objave ne zajemajo vseh aktivnosti, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju. Neformalne iniciative, osebni angažma in manj formalizirane oblike sodelovanja lahko ostanejo neopaženi, zato je pri tovrstnem mapiranju ključno stalno spremljanje in dopolnjevanje metodologije.

SKLEP

Na podlagi pregleda metodološkega pristopa k vključevanju CTR v FDV je potrebno izpostaviti več ključnih ugotovitev, ki vplivajo na natančnost in celovitost analize. Med njimi so omejenost analize zgolj na ključne besede, jezikovne omejitve pri prevodu ključnih besed, subjektivnost pri določanju praga za relevantnost ključnih besed, nezmožnost razlikovanja pomena ključnih besed v različnih kontekstih ter pomanjkanje kvalitativne analize. Čeprav smo nekatere od teh v drugem mapiranju odpravili, pa je za izboljšanje metodologije potrebno premisliti tudi o nadaljnjih prilagoditvah. Smiselno bi bilo razširiti nabor virov, vključno z internimi dokumenti, anketami in intervjuji z deležniki, kar bi omogočilo bolj celovit vpogled v vključenost CTR. Prav tako ugotavljamo, da bi bila podrobnejša vsebinska presoja – poleg samega štetja ključnih besed – nujna, saj bi omogočila zajem širšega konteksta in implicitnih načinov naslavljanja trajnostnih tematik. Prav tako bi bilo potrebno redno posodabljanje in prilagajanje metodologije glede na nove ugotovitve in spremembe v delovanju fakultete, kar bi prispevalo k bolj natančnemu spremljanju napredka. Vsekakor pa bi v slovenskem visokošolskem prostoru morali vzpostaviti sistem za stalno spremljanje in vrednotenje napredka na področju implementacije s trajnostjo povezanih tematik, kar bi omogočilo sprotne prilagajanje strategij in praks.

Izhajajoč iz ključnih ugotovitev oblikovanja in nadgradnje metodologije mapiranja vključenosti CTR v delovanje FDV izpostavljamo, da se v prihodnjih mapiranjih upošteva tudi neformalne aktivnosti, osebni angažma in manj

- Spremljanje vključenosti ciljev trajnostnega razvoja v pedagoški, znanstvenoraziskovalni...

formalizirane oblike sodelovanja, ki lahko pomembno prispevajo k trajnostnemu razvoju, vendar pogosto ostanejo neopažene. Poleg tega je pomembno zagotoviti, da so uporabljeni viri ažurni in celoviti. Prav tako pa je treba vključiti tudi različne jezikovne oblike ključnih besed za natančnejšo analizo. S temi izboljšavami bo FDV lahko natančneje ocenila svojo vključenost v trajnostni razvoj in bolj učinkovito načrtovala prihodnje aktivnosti.

Priloga 1: RAZŠIRJEN OPIS KATEGORIJ ZA KATEGORIZACIJO PREDMETOV IN OBJAV

Kategorija	Opis
0 – Ne vključuje s trajnostjo povezanih vsebin	V to kategorijo sodijo predmeti, pri katerih učna vsebina (vključno s študijskimi obveznostmi in oblikami dela pri predmetu) ni neposredno ali posredno povezana s trajnostnimi tematikami. Obravnava trajnostnih tematik prav tako ni predvidena ali zapisana v učnem načrtu predmeta.
1 – Posredno vključuje s trajnostjo povezane vsebine	V to kategorijo sodijo predmeti, pri katerih je učna vsebina (vključno s študijskimi obveznostmi in oblikami dela pri predmetu) ali del le-te zgolj posredno povezan s trajnostnimi tematikami. Obravnava trajnostnih tematik pri teh predmetih ni predvidoma opredeljena ali zapisana v učnem načrtu predmeta, vendar so tematike ali posamezni izzivi in koncepti, povezani s trajnostjo, pri izvedbi predmeta v omejenem obsegu vseeno obravnavani ali omenjeni.
2 – Vključuje s trajnostjo povezane vsebine	Ta kategorija zajema predmete, pri katerih del učnega načrta predvideva bolj podrobno ali obsežno obravnavo posameznega vidika trajnosti (družbeni, ekonomski, okoljski vidik). Predmeti pripisujejo pomembno vlogo naslavljanju trajnostnih tematik, izzivov in konceptov. S trajnostjo povezane vsebine so lahko integrirane v različne vidike izvedbe predmeta (učno snov, študijsko literaturo, študentske naloge/projekte, učne izide). Vsaj del predavanj, vaj, seminarjev ali študijskih obveznosti študentov neposredno obravnava trajnostne tematike, izzive ali koncepte, četudi je vsebina predmeta osredotočena na drugo krovno tematiko.
3 – Primarno osredotočen na trajnostne vsebine	V to kategorijo sodijo predmeti, ki v svojem opisu neposredno navajajo, da so primarno osredotočeni na obravnavo trajnostnih tematik, izzivov ali konceptov skozi trajnostno perspektivo. Obravnava teh tematik je celostna, s poudarkom na preučevanju medsebojnih povezav med različnimi dimenzijami trajnosti (okoljski, ekonomski vidik) in globalnih izzivov na področju trajnosti. Predmeti pogosto privzemajo interdisciplinarni pristop k obravnavi trajnostnih tematik. Eksplicitna povezava s trajnostnimi tematikami je pogosto razvidna že iz njihovega poimenovanja.
99 – Stopnje vključenosti s trajnostjo povezanih vsebin v predmet zaradi posebnosti pri izvedbi ni mogoče določiti na krovni ravni	V to skupino sodijo predmeti, pri katerih je ocena vključenosti s trajnostjo povezanih vsebin zelo otežena ali neizvedljiva. Sem spadajo predmeti, ki temeljijo na individualnem delu študentov, na primer raziskovalno delo na doktorskem študiju ali praktično usposabljanje na prvi in drugi stopnji študija. Zato lahko prihaja pri takšnih predmetih do večjih razlik pri raziskovalnih ali področnih usmeritvah študentov.

Vir: prilagojeno po STARS n.d. in UL (2023).

LITERATURA

- Armitage, Caroline S., Marta Lorenz in Susanne Mikki. 2020. »Mapping scholarly publications related to the Sustainable Development Goals: Do independent bibliometric approaches get the same results?«. *Quantitative Science Studies* 1 (3): 1092–108.
- Alcántara-Rubio, Lucía, Rocío Valderrama-Hernández, Carmen Solís-Espallargas in Jorge Ruiz-Morales. 2022. »The Implementation of the SDGs in Universities: A Systematic Review«. *Environmental Education Research* 28 (11): 1585–615.
- Borchardt, Steve, Giulia Barbero Vignola, Daniela Buscaglia, Michele Maroni in Luisa Marelli. 2022. *Mapping EU Policies with the 2030 Agenda and SDGs*. Publications Office of the European Union. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC130904>.
- Chaleta, Elisa, Margarida Saraiva, Fátima Leal, Isabel Fialho in António Borralho. 2021. »Higher Education and Sustainable Development Goals (SDG)—Potential Contribution of the Undergraduate Courses of the School of Social Sciences of the University of Évora«. *Sustainability* 13 (4): 1828.
- Jayabalasingham, Bamini, Roy Boverhof, Kevin Agnew in Lisette Klein. 2019. »Identifying Research Supporting the United Nations Sustainable Development Goals«. Elsevier *Data Repository* 1. <https://doi.org/10.17632/87txkw7khs.1>.
- Kashnitsky, Yury, Guillaume Roberge, Jingwen Mu, Kevin Kang, Weiwei Wang, Maurice Van derfeesten in Maxim Rivest. 2022. »Evaluating Approaches to Identifying Research Supporting the United Nations Sustainable Development Goals«. *arXiv Cornell University*, 15. september 2022. <https://researchcollaborations.elsevier.com/en/publications/identifying-research-supporting-the-united-nations-sustainable-de>.
- Tahl, Kestin, in Julio Lumbreras. 2020. *Accelerating Education for the SDGs in Universities: A Guide for Universities, Colleges, and Tertiary and Higher Education Institutions*. New York: Sustainable Development Solutions Network (SDSN), 21. september 2020. https://files.unsdsn.org/accelerating-education-for-the-sdgs-in-unis-web_zZuYLaoZRHK1L77zAd4n.pdf.
- Van UDen Belt, Marjan, Leanne Denby, Katie Ross, John Thwaites in Martine Hawkes. 2017. *Getting Started with the SDGs in Universities: A Guide for Universities, Higher Education Institutions, and the Academic Sector*. SDSN Australia, New Zealand & Pacific. https://ap.unsdsn.org/wp-content/uploads/University-SDG-Guide_web.pdf.
- Ketlhoilwe, Mphemelang, Ntha Silo in Kgosietsile Mbuzeni Velempini. 2020. »Enhancing the Roles and Responsibilities of Higher Education Institutions in Implementing the Sustainable Development Goals«. V *Sustainable Development Goals and Institutions of Higher Education*, urednika Godwell Nhamo in Vuyo Mjimba, 121–30. https://doi.org/10.1007/978-3-030-26157-3_10.
- Malešević Perović, Lena in Maja Mihaljević Kosor. 2020. »The Efficiency of Universities in Achieving Sustainable Development Goals«. *Amfiteatru Economic* 22 (54): 516–32.
- Osman, Amina, Sultana Ladhani, Emma Findlater in Veronica McKay. 2017. *A Curriculum Framework for the Sustainable Development Goals*. Commonwealth Secretariat, 30. julij 2022. <https://www.thecommonwealth-ilibrary.org/index.php/comsec/catalog/download/1064/1060/9461?inline=1>.
- Prieto-Jiménez, Esther, Luis López-Catalán, Blanca López-Catalán in Guillermo Domínguez-Fernández. 2021. »Sustainable Development Goals and Education: A Bibliometric Mapping Analysis«. *Sustainability* 13 (4): 2126. <https://doi.org/10.3390/su13042126>.
- Rieckmann, Marco, Lisa Mindt in Senan Gardiner. 2017. *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*. Paris: UNESCO.

- Spremljanje vključenosti ciljev trajnostnega razvoja v pedagoški, znanstvenoraziskovalni...

- Rivest, Maxime, Yury Kashnitsky, Alexandre Bédard-Vallée, David Campbell, Paul Khayat, Isabelle Labrosse, Henrique Pinheiro, Simon Provençal, Guillaume Roberge in Chris James. 2021. »Improving the Scopus and Aurora Queries to Identify Research That Supports the United Nations Sustainable Development Goals (SDGs)«. *Elsevier Data Repository* 4. <https://doi.org/10.17632/9sxdykm8s4.4>.
- STARS – The Sustainability Tracking, Assessment & Rating System. 2018. »The Sustainability Tracking, Assessment & Rating System«. 8. november 2018. <https://stars.aashe.org/about-stars/>.
- Storey, Meredith, Sheila Killian in Philip O'Regan. 2017. »Responsible Management Education: Mapping the Field in the Context of the SDGs«. *International Journal of Management Education* 15 (2): 93–103.
- Univerza v Ljubljani. 2023. »Popis predmetov glede na vključenost s trajnostjo povezanih tematik v učne vsebine in glede na naslavljanje CTR«. *Univerza v Ljubljani*, 7. december 2023. <https://www.uni-lj.si/univerza/trajnostni-razvoj/izobrazevanje>.
- Wiek, Arnim, Lauren Withycombe Keeler in Charles L. Redman. 2011. »Key Competencies in Sustainability: a Reference Framework for Academic Program Development«. *Sustainability Science* 6: 203–18.
- Zhang, Junze, Shuai Wang, Prajal Pradhan, Wenwu Zhao in Bojie Fu. 2022. »Mapping the Complexity of the Food-Energy-Water Nexus from the Lens of Sustainable Development Goals in China«. *Resources, Conservation and Recycling* (183). <https://doi.org/doi:10.1016/j.resconrec.2022.106357>.

MONITORING INTEGRATION OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS INTO THE TEACHING, RESEARCH AND MANAGEMENT ASPECTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: THE CASE OF THE FACULTY OF SOCIAL SCIENCES, UNIVERSITY OF LJUBLJANA

Abstract. *The article presents a methodological approach to mapping and evaluating the inclusion of Sustainable Development Goals (SDGs) in the pedagogical, research and managerial activities of the Faculty of Social Sciences at the University of Ljubljana, Slovenia. Through keyword mapping related to the SDGs, the mentioned approach assesses the presence of sustainability-related content in course curricula, research publications, and managerial operations at the Faculty. The methodology enables a systematic review of sustainability-oriented content and helps with aligning the Faculty's activities with sustainable development practices. The research points key areas of strength and the need for further integration of the SDGs in academic and administrative domains.*

Keywords: *Sustainable Development Goals (SDGs), mapping, universities, sustainable development.*